

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران
گروه پاج به سوالات سلامت عمومی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

عنوان:

آیا نگهداری و یا تماس با گریبه‌ی خانگی برای بانوان باردار یا بانوانی که قصد بارداری دارند خطرآفرین است؟

نتیجه گیری:

در صورت رعایت نکات بهداشتی پیشگیرانه برای جلوگیری از ابتلا به عفونت توکسوپلاسموز، نگهداری یا تماس با گربه خانگی برای بانوان باردار یا بانوانی که قصد بارداری دارند منعی ندارد.

متن بررسی:

در سال‌های اخیر نگهداری از حیوانات خانگی در بسیاری از کشورهای جهان روندی افزایشی داشته است (۱). کشور ایران نیز از این قاعده مستثنا نیست و بنابر آخرین اطلاعات وزارت بهداشت و سازمان نظام پزشکی، به طور میانگین به ازای هر ۱۴ ایرانی، یک گربه خانگی وجود دارد (۲). حال برای برخی از مردم این سوال وجود دارد که آیا نگهداری و یا تماس با گربه‌ی خانگی برای بانوانی که باردار هستند یا قصد بارداری دارند خطرآفرین است یا خیر.

ابتدا لازم است توضیح داده شود که منشأ این دغدغه، یک بیماری عفونی به نام توکسوپلاسموز می‌باشد که می‌تواند خطراتی را در فرد باردار ایجاد کند. مدفوع گربه‌ها می‌تواند آلوده به نوعی انگل به نام توکسوپلازما باشد که عامل بروز این بیماری عفونی است. توکسوپلازما یک انگل تک سلولی است که می‌تواند در بدن اکثر جانوران خون گرم (از جمله گربه‌ها، انسان‌ها، گاو، گوسفند و موش) زنده بماند. آخرین اطلاعات مربوط به شیوع عفونت توکسوپلاسموز در جهان به صورت میانگین در حدود ۳۰ - ۲۵ درصد است (۳).

علی‌رغم شیوع نسبتاً بالای توکسوپلاسموز در جمعیت‌های انسانی، در انسان‌هایی که سیستم ایمنی سالمی دارند به ندرت علامت بالینی ایجاد می‌شود و در اکثر موارد، وجود این عامل در بدن انسان کاملاً بی‌علامت خواهد بود. همچنین در جمعیت گربه‌ها نیز در اغلب موارد علامتی بروز نمی‌یابد (۴).

در صورت بروز علائم، معمولاً این بیماری خفیف و دارای علائمی نظیر بدن‌درد، سردرد، تب و تورم لنفاوی است. اما در جمعیت‌های

آسیب‌پذیر مانند افرادی که دچار نقص ایمنی هستند یا

نوزادانی که مادر ایشان در دوران بارداری خود یا دقیقاً

پیش از بارداری مبتلا به این عفونت شده، این بیماری

می‌تواند شدیدتر بروز یافته و آسیب‌های مغزی،

بینایی و شنوایی ایجاد کند؛ به همین دلیل پیشگیری

از ابتلا به توکسوپلاسموز در این جمعیت‌ها اهمیت

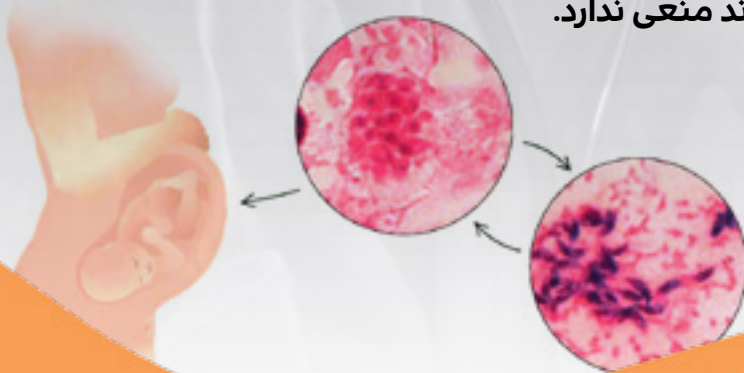
بیشتری پیدا می‌کند. لازم به ذکر است که اگر مادری که

باردار است مبتلا به توکسوپلاسموز باشد، به احتمال بین

۳۰ تا ۵۰ درصد نوزاد وی نیز مبتلا خواهد شد (۵).

عفونت توکسوپلاسموز در جمعیت انسانی از سه طریق منتقل می‌شود؛ اولین و شایع‌ترین حالت (حدود ۴۷ درصد موارد) زمانی است که فردی گوشت آلوده خام یا نیمه‌پخته مصرف کند. دوم، زمانی که مدفوع آلوده به این انگل به دهان فرد راه پیدا کند، مثلاً تماس دست به خاک آلوده و سپس به دهان (۱۷ درصد)، خوردن سبزیجات و میوه‌های آلوده (۶ درصد) و یا آشامیدن آب آلوده و غیربهداشتی (۲۱ درصد) و سوم که البته نادرترین حالت است، زمانی است که خون یا فراورده‌های خونی آلوده به فردی تزریق شود (۷ و ۶). انتقال عفونت از گربه به انسان از روش دوم یعنی تماس دست با مدفوع گربه، خاک آلوده و سپس دست زدن به دهان ممکن است و البته مانند سایر راه‌های انتقال، با رعایت بهداشت قابل پیشگیری است. بانوانی که باردار هستند یا قصد بارداری دارند، برای اطمینان از عدم ابتلا به توکسوپلاسموز نیاز است تا نکات بهداشتی ذیل را رعایت نمایند: گوشت و فراورده‌های حیوانی خام یا نیم‌پخته استفاده نکنند، سبزیجات و میوه‌ها را پیش از مصرف به خوبی ضدعفونی نمایند، بدون دستکش به خاک دست نزنند، پیش از هر تماس دست با دهان دست‌های خود را با آب و صابون بشویند، و از مصرف آبی که از بهداشت آن اطلاع ندارند پرهیز کنند. همچنین در صورتی که گربه خانگی دارند، نباید خاک گربه را بدون دستکش عوض کنند، نباید به گربه خود گوشت خام بدهند، و نباید اجازه دهند گربه از منزل خارج شود (۶). با توجه به موارد ذکر شده، می‌توان نتیجه‌گیری کرد که با رعایت بهداشت می‌توان از ابتلا به عفونت توکسوپلاسموز پیشگیری کرد و با انجام این اقدامات پیشگیرانه نگهداری و یا تماس با گربه خانگی نه برای بانوان باردار و نه برای افرادی که قصد بارداری دارند منعی ندارد.

منابع:

1. <https://healthforanimals.org/reports/pet-care-report/global-trends-in-the-pet-population/>
2. <https://hakimemehr.ir/fa/news/76097>
3. [https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC3346298/#:~:text=Prevalence%20of%20Infection%20in%20Humans,the%20same%20region%20\(246\).](https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC3346298/#:~:text=Prevalence%20of%20Infection%20in%20Humans,the%20same%20region%20(246).)
4. <https://www.vet.cornell.edu/departments-centers-and-institutes/cornell-feline-health-center/health-information/feline-health-topics/toxoplasmosis-cats>
5. <https://www.cdc.gov/toxoplasmosis/about/index.html>
6. Jeffrey D. Kravetz, Daniel G. Federman, Toxoplasmosis in pregnancy, The American Journal of Medicine, Volume 118, Issue 3, 2005, Pages 212-216 ISSN 0002-9343
7. Pinto-Ferreira F, Caldart ET, Pasquali AKS, Mitsuka-Breganó R, Freire RL, Navarro IT. Patterns of Transmission and Sources of Infection in Outbreaks of Human Toxoplasmosis. Emerg Infect Dis. 2019 Dec;25(12):2177-2182. doi: 10.3201/eid2512.181565. PMID: 31742524; PMCID: PMC687427